

ОСОБЛИВОСТІ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ОХОРОНУ ЛІСІВ

Вахненко Сергій Володимирович, здобувач 4 курсу факультету №2
НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент **Якимець О.І.**

Ліси займають важливе місце серед природних ресурсів. Вони сприяють розвитку економіки, поліпшенню стану навколишнього природного середовища і за своїм призначенням і місцем розташування виконують економічні, екологічні, естетичні, виховні та інші функції. Корисними властивостями лісів є їх здатність зменшувати вплив негативних природних явищ, захищати ґрунти від ерозії, регулювати стік води, попереджувати забруднення навколишнього природного середовища і очищати його, сприяти оздоровленню та естетичному вихованню населення. З погляду господарського використання ліси, насамперед, є джерелом деревини й іншої технічної сировини, харчових і кормових продуктів, які є необхідними для задоволення потреб народного господарства та населення, а також місцем перебування корисних тварин і рослин [1, С.229].

Ми вважаємо, що необхідність дослідження питань юридичної відповідальності за порушення законодавства про охорону лісів зумовлюється особливістю лісів як самостійного об'єкта правової охорони, незадовільним станом лісів в Україні, недостатньою правовою захищеністю, а також потребою оновлення лісового законодавства, в тому числі з урахуванням вимог міжнародно-правових актів у даній сфері, необхідністю посилення екологічних вимог до різних видів використання лісових ресурсів, удосконалення організаційних засад охорони лісів та відповідальності за порушення лісового законодавства.

Підставою для притягнення до відповідальності є склад правопорушення, який являє собою противоправну поведінку (дію або бездію), результатом якої є заподіяння шкоди, наявність причинного зв'язку міждією (бездією) та заподіяною шкодою, а також наявність провини правопорушника. Стаття 98 Лісового кодексу України встановлює дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність за порушення лісового законодавства [2].

Дисциплінарна відповідальність за порушення лісового законодавства настає за правопорушення службових осіб, коли вони збігаються з порушенням норм трудового законодавства. Дисциплінарна відповідальність регулюється нормами трудового законодавства. Дисциплінарна відповідальність за невиконання або нестале виконання вимог лісового законодавства може бути застосована до працівників, якщо ними порушені трудові обов'язки щодо охорони лісів та лісових ресурсів. Згідно зі ст. 147 Кодексу законів про працю України [3,

С.258] за порушення трудової дисципліни до працівника може бути застосовано тільки один захід стягнення: догана або звільнення. На працівників, які несуть дисциплінарну відповідальність за статутами, положеннями та іншими актами законодавства про дисципліну, дисциплінарні стягнення можуть накладатися також вищими органами, які здійснюють управління в галузі використання та охорони лісів та лісових ресурсів.

Цивільно-правова відповідальність, на відміну від інших видів відповідальності за порушення лісового законодавства (адміністративної, кримінальної, дисциплінарної), виконує крім стимулюючої та превентивної функції також компенсаційну функцію у формі відшкодування шкоди. Цивільним законодавством встановлюються загальні положення щодо відшкодування шкоди. Особливості відшкодування шкоди, заподіяної лісовому фонду, регулюються лісовим законодавством, а також законодавством про охорону навколишнього природного середовища в частині загального порядку відшкодування шкоди, заподіяної екологічним правопорушенням. Так, ст. 69 Закону «Про охорону навколишнього природного середовища» [4] встановлює, що шкода, заподіяна внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища, підлягає компенсації, як правило, в повному обсязі без застосування норм зниження розміру стягнення та незалежно від збору за забруднення навколишнього природного середовища та погіршення якості природних ресурсів.

Адміністративна відповідальність — найбільш поширений вид юридичної відповідальності за порушення законодавства про охорону лісів. Враховуючи специфіку адміністративної відповідальності, об'єкт адміністративної провини в галузі лісокористування і охорони лісів можна визначити як врегульовані законодавством суспільні відносини з охорони лісів і раціонального використання лісових ресурсів, за посягання на які передбачено застосування адміністративних санкцій. Необхідно вказати, що єдиною санкцією за лісові адміністративні проступки є адміністративний штраф. Певним недоліком адміністративної відповідальності за лісові правопорушення є також неврахування повторності у скоєнні адміністративних правопорушень (можна неодноразово впродовж поточного року скоювати те чи інше правопорушення у сфері лісових відносин, не відчуючи при цьому посилення санкцій - вони застосовуються завжди у незмінному обсязі) [5, С.20].

Кримінальна відповідальність за порушення лісового законодавства передбачена Кримінальним кодексом України у розділі VIII «Злочини проти довкілля» [6]. Наприклад, ст. 245 ККУ передбачає кримінальну відповідальність за знищення або пошкодження лісових масивів, а також зелених насаджень навколо населених пунктів, вздовж залізниць або

інших таких насаджень вогнем чи іншим загальнонебезпечним способом у вигляді обмеження волі на строк від двох до п'яти років або позбавлення волі на той самий строк.

На нашу думку, у Кримінальному кодексі України слід уточнити загальнонебезпечний спосіб знищення чи пошкодження лісових масивів, зокрема, віднісши до нього забруднення лісу хімічними та радіоактивними речовинами, виробничими і побутовими відходами, стічними водами.

Аналіз складу правопорушень, щодо яких передбачена кримінальна або адміністративна відповідальність, свідчить про необхідність у деяких випадках уточнення їх об'єктивної сторони, проведення більш чіткого розмежування адміністративної та кримінальної відповідальності за їх скоєння, розширення складу злочинів у галузі охорони та використання лісів, посилення санкцій до правопорушників.

Список використаних джерел:

1. Природноресурсове право України: Навч. посіб. / За ред. І. І. Каракаша. — К.: Істина, 2005. — С. 229.
2. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994 року / / Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 17. — Ст. 98.
3. Кодекс законів про працю України / / Екологічне законодавство України. — Х., 2002. — С. 258.
4. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 липня 1991 року / / Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 41. — Ст. 69. 237 Актуальні проблеми держави і права.
5. Еколого-правове регулювання лісокористування в Україні: Автореф. дис.. канд. юрид. наук: 12.00.06. — К., 2005. — 20 с.
6. Кримінальний кодекс України / / Відомості Верховної Ради. — 2001. — № 25-26.

ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ЄС У СФЕРУ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПОЛІТИКИ ЗАЙНЯТОСТІ

Закаль Орися Орестівна, здобувач 4 курсу факультету №2 НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент **Якимець О.І.**

Угода про асоціацію закликає Україну ратифікувати конвенції МОП та наблизити законодавство до Директив ЄС. Україні вже ратифікували основні конвенції МОП.

В Главі, що політики зайнятості та соціальної політики зазначається мета, яка полягає у сприянні співробітництва з питання значної частини законодавства про працю ЄС та умов праці, більшість з яких тісно пов'язані зі змістом Конвенції Міжнародної організації праці. Суттєва реформа Кодексу законів про працю України наразі перебуває на розгляді Парламенту, а її реалізація давно мала б вже відбутись. Вона передбачає